

TEMARI DE PROFESSORS D'ARTS PLÀSTIQUES I DISSENY

ORDRE ECD/826/2004, de 22 de març, per la qual s'aproven els temaris que han de regir en els procediments selectius per a l'ingrés, accés i adquisició de noves especialitats en els cossos de professors d'Arts Plàstiques i Disseny i mestres de taller d'Arts Plàstiques i Disseny.

Conservació i Restauració del Document Gràfic

1. Concepte de conservació i restauració. Criteris d'actuació.
2. Evolució històrica de la conservació i restauració. Tendències, cartes, tractats i acords.
3. Factors i causes d'alteració dels diferents tipus de béns culturals. Degradació natural i alteracions per efecte de medis ambientals.
4. Mètodes d'examen i diagnosi per a la conservació i restauració dels diferents tipus de béns culturals. Propostes de tractament.
5. Elaboració d'informes de conservació i restauració dels diferents tipus de béns culturals. Documentació d'aquests i dels tractaments de conservació restauració.
6. Característiques dels productes i materials utilitzats en la conservació i restauració dels diferents tipus de béns culturals.
7. Consolidació. Conceptes generals. Productes i tècniques d'aplicació als diferents tipus de béns culturals.
8. Tractaments de neteja. Productes i tècniques d'aplicació als diferents tipus de béns culturals.
9. Reintegració de llacunes. Criteris, materials i tècniques aplicades als diferents tipus de béns culturals.
10. Proteccions i acabats superficials. Productes i tècniques d'aplicació als diferents tipus de béns culturals.
11. Concepte de document gràfic i de patrimoni bibliogràfic i documental. El document gràfic com a bé cultural en la legislació del patrimoni històric a Espanya.
12. Història de la conservació i restauració del document gràfic. Evolució i situació actual. Cartes, convenis, acords i recomanacions internacionals referits a la conservació del patrimoni bibliogràfic i documental. Principals organismes i institucions relacionats.
13. El perfil del conservador-restaurador del document gràfic i les seues competències. El projecte de conservació-restauració d'un document gràfic: fases, interdisciplinarietat de la matèria i necessitat de relació amb altres tècnics i especialistes.
14. Principis i criteris actuals en la conservació i restauració del document gràfic.
15. L'ensenyament de la conservació i restauració del document gràfic. L'aula / el taller de conservació i restauració del document gràfic: principals fases de l'aprenentatge. Organització, materials i equip necessaris per al seu correcte funcionament. Prevenció d'accidents. Toxicitat dels materials.

16. Definició del llibre i del document gràfic. Formes, tipus i característiques. Estructura del llibre i denominació dels seus elements.
17. Evolució històrica dels documents i de l'obra gràfica (dibuixos, pintures i estampes sobre paper pergami). Materials i tècniques.
18. Evolució històrica del llibre i de l'enquadernació: estructura, materials, tècniques i estils artístics.
19. Les tintes cal·ligràfiques i d'impressió. Tipus, característiques i causes de deterioració. Tintes de carbó, campetx, sépia, metal·loàcides, d'anilines segons mitjà d'aplicació, de gravat i estampació, d'impremta, etc.
20. Les tintes pictòriques en el document gràfic i els pigments en estat sòlid per a dibuix. Tipus, característiques i causes de deterioració de la tinta o per defecte de la tècnica. Aquarel·les, pintura al temple, temple, olis, acrílics, carbonet, pastel, ceres, sanguines, guixos, llapis, etc.
21. El paper, l'amate i el pergami. Manufactura, característiques i causes de deterioració.
22. La pell adobada emprada per a l'enquadernació. Mètodes d'adob, tipus de tenyits i acabats. Propietats segons el tipus de pell.
23. Tipus de pastes per a la fabricació del paper. Manufactura i formes d'elaboració del full de paper. Influència en les propietats finals del paper i en la seua deterioració.
24. Additius, càrregues de farciment i acabats del paper. Influència en les propietats finals i en la seua deterioració. Papers especials, paper permanent i paper permanent-durable. Característiques, normativa i deterioració.
25. Causes i efectes de deterioració del document gràfic i de l'enquadernació per factors fisicomecànics i per la seua exposició a la llum.
26. Causes i efectes de deterioració del document gràfic i de l'enquadernació per factors climàtics i de contaminació ambiental.
27. Causes i efectes de deterioració del document gràfic i de l'enquadernació per factors biològics.
28. Assajos i anàlisis fisicoquímics aplicats a l'estudi, diagnòstic i tractament de conservació i restauració del document gràfic.
29. Assajos i anàlisis biològics aplicats a l'estudi, diagnòstic i tractament de conservació i restauració del document gràfic.
30. Control d'obres en un taller de restauració de document gràfic. Documentació, informes i fitxes per a la identificació de l'obra, de la seua patologia i del procés de restauració.
31. La fotografia i les noves tecnologies aplicades a la conservació i restauració del document gràfic.
32. Mesures de protecció del document gràfic durant el procés de restauració. Tipus i característiques dels materials emprats com a suports de protecció.
33. La fixació de tintes i pigments: criteris, materials i tècniques.

34. Mitjans i procediments d'erradicació de les causes biològiques de deterioració del document gràfic: desinfectació i desinfecció.
35. La neteja mecànica del document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
36. La neteja aquosa del document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
37. La neteja del document amb dissolvents no aquosos: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
38. Eliminació de segons suports i additaments: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
39. El blanqueig d'un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
40. La desacidificació manual d'un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
41. Tractaments de desacidificació en massa: criteris, materials i tècniques. Adequació i problemes derivats de la seua aplicació.
42. El reaprest o consolidació de les fibres: criteris, materials i tècniques. Adhesius naturals, sintètics i semisintètics: propietats i usos.
43. L'assecatge i l'allisatge del document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
44. Reparació manual de talls, esgarranys i zones perdudes en suports de paper, pergamí i pell adobada: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
45. Reintegració mecànica del suport en un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació d'aquest tractament i problemes derivats de la seua aplicació.
46. La reintegració cromàtica i de la grafia en un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació d'aquest tractament i problemes derivats.
47. La laminació manual d'un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
48. La laminació mecànica d'un document gràfic: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
49. Sistemes de protecció per a l'emmagatzematge i exhibició de documents gràfics. Materials i procediments. Criteris d'aplicació.
50. L'estabilització higroscòpica del pergamí: criteris, materials i tècniques. Adequació dels tractaments i problemes derivats de la seua aplicació.
51. El material sigil-logràfic. Causes de deterioració i tractament de segells de placa, cera, lacre i metall.
52. Els ventalls amb país de paper o pell. Causes de deterioració i tractaments de restauració.

53. Enquadernacions en rústica, en cartoné i en tela. Tècniques i característiques.
54. Enquadernacions en pergamí; enquadernacions flexibles i de cartera. Tècniques i característiques.
55. Enquadernacions en pell, mitja pell i amb puntes. Tècniques i característiques.
56. El plegat de les fulles, la formació de quadernets i els fulls de respecte. Escativanes i muntatge de làmines i plans a l'interior del llibre.
57. Les tapes. Tipus, muntatge i característiques. Les guardes. Tipus, elaboració i tècniques per a la seua col·locació.
58. Serrada i costura del llibre, nervis i capçades: tipus, característiques, materials i tècniques.
59. El llom. Tipus de llom i característiques. L'enllomada: materials i tècniques. Decoració del llom amb falsos nervis.
60. La coberta amb paper o tela i la coberta de pell. Preparació, materials i procediments.
61. Fermalls, botons o altres elements externs. Acabat i decoració de talls.
62. Ornamentació de lloms i tapes mitjançant gofratge i daurats, amb ferros i a volant. Els teixells. Materials i procediments. Altres tècniques decoratives de l'enquadernació.
63. La restauració de l'enquadernació: criteris a seguir segons problemes específics.
64. El desmuntatge del llibre antic. Estudi analític de l'estructura i realització d'esquemes. Eliminació de costures o altres elements. Problemes derivats del desmuntatge.
65. Alteracions i tractaments de conservació restauració de costura, nervis i capçades.
66. Alteracions i tractaments de conservació restauració de tapes i cobertes.
67. Alteracions i tractaments de conservació restauració d'elements ornamentals de l'enquadernació.
68. Elaboració de caixes i estotjos per a la protecció del llibre enquadernat.
69. Alteracions i tractament de la pell adobada en enquadernacions.
70. La preservació del document gràfic i de l'enquadernació enfront de la deterioració ambiental (temperatura, humitat, llum i contaminació).
71. La preservació del document gràfic i de l'enquadernació enfront de la manipulació i els agents de deterioració biològics.
72. El depòsit de la documentació gràfica: instal·lacions i condicions de conservació en arxius i biblioteques. Controls i revisions periòdiques dels fons. Actuacions d'emergència enfront de catàstrofes.
73. L'exhibició dels documents gràfics: instal·lacions i condicions òptimes en museus per a l'exhibició d'obra gràfica, llibres i documents.
74. Embalatge, transport i documentació dels documents gràfics en cas de trasllat. Condicions de préstec, seguiment, manteniment i desmuntatge en exposicions temporals. Tractament de noves adquisicions.

75. Característiques, alteracions i conservació de materials fotogràfics amb suport metàl·lic (daguerreotips i ferrotip). La fotografia estotjada, característiques, alteracions i conservació.

76. Característiques, alteracions i conservació de materials fotogràfics amb suport de vidre (ambrotips, plaques de vidre positives i negatives, autocroms).

77. Característiques, alteracions i conservació dels materials fotogràfics amb suport de paper sense emulsionar (còpies al paper salat, cianotípies, platinotípies) i de dues capes (còpies a l'albúmina, al carbó, etc.)

78. Característiques, alteracions i conservació de les còpies fotogràfiques monocromes i en color en paper baritat i en papers plàstics, de diapositives i de negatius de pel·lícula plàstica. Expectatives de permanència.

79. Característiques, alteració i conservació del material de filmoteca. Característiques, alteracions i conservació de documents magnètics i òptics.